

Vyvěšeno dne: 19. 8. 2026
Svěšeno dne: 2. 9. 2026

Radka Kratochvílová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Radovan Four**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/257884-913, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 3. 2026, č. j. 66 Ad 4/2025-66,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 3. 2026, č. j. 66 Ad 4/2025-66, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce podal dne 27. 6. 2024 žádost o přiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení s požadovaným přiznáním od 1. 4. 2024 (dále jen „žádost“).

[2] Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 23. 10. 2024, č. j. 151652/24/PI (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žádosti nevyhověl a žalobci dávku nepřiznal. Žalobcem užívaná místnost v objektu na adrese č. e. 246 Chrást – Radava totiž nesplňuje definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

[3] Žalobce brojil proti prvostupňovému rozhodnutí odvoláním. Žalovaný odvolání zamítl rozhodnutím ze dne 4. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/257884-913 (dále jen „napadené rozhodnutí“), a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[4] Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení napadeného rozhodnutí.

[5] Krajský soud rozsudkem ze dne 23. 3. 2026, č. j. 66 Ad 4/2025-66, zrušil napadené rozhodnutí. Shledal totiž, že je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[6] Podle krajského soudu se žalovaný přezkoumatelně nevypořádal s podstatnou částí odvolacích námitek žalobce. Především nevysvětlil, jaký význam přikládal nové nájemní smlouvě ze dne 31. 3. 2024, podle níž je hygienické zázemí v místnosti č. 1.09 určeno k výlučnému užívání žalobcem, ani novějším podkladům Krajské hygienické stanice Jihočeského kraje (dále jen „KHS“), zejména záznamu z místního šetření ze dne 14. 10. 2024 a aktualizované informaci ze dne 30. 10. 2024. Z těchto podkladů mělo vyplývat, že personál stravovacího provozu má vlastní hygienické zázemí jinde a místnost č. 1.09 nemusí sloužit tomuto provozu. Žalovaný však pouze stručně uvedl, že nové podklady nemají na posouzení věci vliv, aniž tento závěr blíže odůvodnil.

[7] Žalovaný se podle krajského soudu nevypořádal ani s námitkami proti zákonnosti, rozpornosti a vypovídací hodnotě podkladů stavebního úřadu. Nevysvětlil zejména, proč přikládá rozhodující význam sdělení stavebního úřadu ze dne 19. 9. 2024, podle něhož užívaná místnost nesplňuje požadavky na trvalé bydlení kvůli chybějícímu hygienickému zázemí spjatému přímo s touto místností, a jaký je vztah tohoto sdělení k souhlasu se změnou v užívání stavby ze dne 10. 5. 2021, vyjádření stavebního úřadu ze dne 25. 4. 2024 a novějším podkladům KHS.

[8] Krajský soud dále žalovanému vytkl, že neobjasnil, zda „spjatost“ hygienického zázemí s místností pro bydlení vyžaduje jejich stavebně technické propojení, nebo zda může postačovat smluvně zajištěné a fakticky realizované výlučné užívání hygienického zázemí. Žalovaný se nezabýval ani tím, podle které stavebně technické právní úpravy měla být věc posouzena.

[9] Sdělením stavebního úřadu ze dne 27. 11. 2024, na které žalovaný odkázal až ve vyjádření k žalobě, nebylo podle krajského soudu možné chybějící důvody napadeného rozhodnutí dodatečně doplnit, neboť se žalovaný o tomto podkladu v napadeném rozhodnutí vůbec nezmínil.

[10] Krajský soud proto uzavřel, že žalovaný pominul skutkové a právní odlišnosti posuzované věci od předchozích řízení žalobce a nevysvětlil, z jakých konkrétních skutkových a právních úvah při zamítnutí odvolání vycházel. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč žalovaný nové podklady a námitky žalobce nepovažoval za způsobilé ovlivnit posouzení jeho nároku.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[11] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Stěžovatel namítl, že krajský soud pochybil, když shledal napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněným. Zamítnutí žádosti žalobce o příspěvek na bydlení bylo podle něj odůvodněno sdělením Městského úřadu Milevsko, odboru regionálního rozvoje (dále jen „stavební úřad“), ze dne 19. 9. 2024. Z něj vyplývá, že žalobcem užívaná místnost nesplňuje požadavky na trvalé bydlení podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře kvůli chybějícímu hygienickému zázemí spjatému přímo s touto místností a že se v objektu nenachází žádná zkolaudovaná bytová jednotka. Podklady, s nimiž se stěžovatel podle krajského soudu nevypořádal přezkoumatelným způsobem, neobsahují podle stěžovatele nové skutečnosti způsobilé ovlivnit posouzení nároku žalobce. Obdobnými námitkami se již zabývaly správní orgány a soudy v předchozích řízeních, na která stěžovatel v napadeném rozhodnutí odkázal.

[13] Stěžovatel zdůraznil, že jde o opakovaný spor týkající se téhož prostoru a že se jeho stavebně technické uspořádání nezměnilo. Krajský soud přitom v předchozích věcech potvrdil, že žalobcem užívaný prostor nesplňuje definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální

pokračování

podpoře. Napadený rozsudek proto stěžovatel považoval za překvapivý a odporující zásadě předvídatelnosti. Kasační stížnost podle něj přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť krajský soud nerespektoval předchozí judikaturu vztahující se přímo k žalobci.

[14] Podle stěžovatele pravomoc odborně posoudit splnění stavebně technických požadavků náleží stavebnímu úřadu. Pro naplnění definice bytu nepostačuje, že je místnost fakticky užívána k bydlení, nýbrž musí být splněna jak materiální podmínka spočívající v odpovídajícím stavebně technickém uspořádání a vybavení, tak formální podmínka jejího určení k trvalému bydlení podle stavebního zákona nebo kolaudace jako bytu. Žalobce podle stěžovatele nepředložil žádný nový důkaz, který by závěr stavebního úřadu zpochybnil.

[15] Stěžovatel poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 22. 5. 2025, č. j. 5 Ads 309/2024-39, a ze dne 19. 11. 2025, č. j. 2 Ads 260/2024-77. NSS v nich ve vztahu k témuž žalobci a prostoru uzavřel, že nejde o ucelenou jednotku schopnou samostatně sloužit k trvalému bydlení, neboť hygienické zázemí není součástí stavebně technického řešení obytné místnosti a je přístupné přes prostory občanské vybavenosti nebo zvenčí. Nová nájemní smlouva a pozdější podklady KHS podle stěžovatele řeší pouze možnost výlučného užívání hygienického zázemí, nikoli jeho stavebně technické propojení s obytnou místností, a proto na tomto závěru nic nemění.

[16] Stěžovatel dále uvedl, že se úřad práce vypořádal se všemi podklady, které měl v době vydání prvostupňového rozhodnutí k dispozici. K odvolání byla nově předložena informace KHS ze dne 30. 10. 2024, podle níž místnosti č. 1.08 a 1.09 nemusí sloužit personálu stravovacího zařízení. Ani tento podklad však podle stěžovatele nic nemění na nevyhovujícím stavebně technickém uspořádání prostoru. Ve vyjádření k žalobě stěžovatel odkázal také na sdělení stavebního úřadu ze dne 27. 11. 2024, podle něhož zůstalo jeho stanovisko ze dne 19. 9. 2024 i po zohlednění aktualizované informace KHS v platnosti.

[17] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a sám žalobu zamítl.

[18] Žalobce navrhl kasační stížnost zamítnout. Uvedl, že jím užívaná místnost byla již v roce 2021 určena jako místnost pro bydlení a spolu s vyčleněným hygienickým zázemím tvoří ucelenou bytovou jednotku. Absence kolaudace jako bytu proto není rozhodující. Žalobce vytkl správním orgánům, že nekriticky převzaly rozporná a nepravdivá vyjádření stavebního úřadu, aniž by zohlednily novější podklady KHS, podle nichž má personál stravovacího provozu hygienické zázemí zajištěno jinde. Předmětné hygienické zázemí tak slouží výhradně žalobci. Žalovaný se nevypořádal s rozhodujícím důkazem a nevyvrátil závěry krajského soudu. Pro případ, že NSS kasační stížnosti vyhoví, žalobce navrhl, aby krajskému soudu uložil ustanovit znalce k nezávislému posouzení stavebně technického stavu prostor.

III. Posouzení kasační stížnosti

[19] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Vzhledem k tomu, že v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí NSS dle § 104a odst. 1 s. ř. s. posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost.

[20] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti NSS vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná, pokud (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny jeho judikaturou, (ii) se týká právních

otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (iii) je třeba učinit judikaturní odklon, a (iv) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[21] NSS v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, uvedl, že kasační stížnost může být přijatelná, i pokud je podána správním orgánem, a to z důvodu nerespektování judikatury nebo zásadního pochybení krajského soudu. To může spočívat v hrubém pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. V těchto případech je kasační stížnost přijatelná, i když nemá dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (správního orgánu).

[22] Stěžovatel uvedl, že postupoval zcela v souladu s předchozími soudními rozhodnutími ve věci žalobce. Podklady, které žalobce nově předložil v posuzovaném řízení, vyhodnotil tak, že neobsahují nové skutečnosti mající vliv na posouzení jeho nároku na přiznání příspěvku na bydlení.

[23] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná. Krajský soud se totiž dopustil zásadního pochybení spočívajícího v nerespektování judikatury NSS, konkrétně předchozích rozhodnutí týkajících se žalobce (usnesení ze dne 22. 5. 2025, č. j. 5 Ads 309/2024-39; ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 13. 8. 2025, sp. zn. III. ÚS 2133/25, a usnesení č. j. 2 Ads 260/2024-77), ač se stavebně technické uspořádání žalobcem užívaného prostoru nezměnilo.

[24] Kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu je založen na tom, že správní rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, neboť se dostatečně nevypořádávají s argumentací žalobce a nově předloženými podklady. NSS se proto mohl zabývat pouze správností tohoto závěru krajského soudu. Přezkoumatelnost prvostupňového a zejména napadeného rozhodnutí je třeba posuzovat jednak v jejich vzájemné souvislosti (správní rozhodnutí obou stupňů tvoří jeden celek), jednak v návaznosti na závěry vyslovené v předchozích věcech téhož žalobce, v nichž byly posuzovány charakteristiky totožné místnosti jím užívané k trvalému bydlení, a s ohledem na právní rámec příspěvku na bydlení.

[25] NSS předesílá, že se v rozsudku ze dne 7. 8. 2026, č. j. 5 Ads 60/2026-37, zabýval podobnou věcí týkající se téhož žalobce a jeho žádosti o přiznání příspěvku na bydlení za bezprostředně navazující období. Také v něm dospěl k závěru, že nová nájemní smlouva a aktualizované podklady KHS nemění rozhodující skutečnost, že obytná místnost a hygienické zázemí netvoří stavebně technicky ucelený celek. NSS neshledal důvod se od tohoto závěru v posuzované věci odchýlit.

[26] Podle zákona o státní sociální podpoře je příspěvek na bydlení dávkou, jejímž účelem je poskytnout finanční pomoc na úhradu nákladů na bydlení. Byt, v němž žadatel bydlí, musí splňovat zákonné požadavky § 24 odst. 5 tohoto zákona. Podle něj se bytem pro účely zákona o státní sociální podpoře „*rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt*“.

[27] NSS v minulosti opakovaně uvedl, že příspěvek na bydlení se pojí pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních lze řešit pouze doplatkem na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (viz např. rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Ads 269/2018-17, nebo jeho usnesení č. j. 5 Ads 309/2024-39). Jinými slovy,

pokračování

pokud bydlení žadatele nesplňovalo definici bytu, měl stále možnost požádat o jinou formu sociální pomoci.

[28] Podle NSS jedním z pojmových znaků bytu je, že se jedná o ucelenou jednotku schopnou plnit samostatně funkci bydlení (viz rozsudek ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010-98, č. 2267/2011 Sb. NSS). Je potřeba splnit jak materiální podmínku (stavebně technické uspořádání a vybavení splňující požadavky na trvalé bydlení), tak podmínku formální (účelové určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu). Pro naplnění definice bytu nepostačuje, že je obytná místnost fakticky užívána jako byt, pokud nejsou splněny obě uvedené podmínky (viz rozsudek ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017-28).

[29] Vyhláška č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu, nabyla účinnosti až dne 1. 7. 2024, zatímco žalobce požadoval přiznat příspěvek na bydlení již od 1. 4. 2024, kdy s ohledem na § 332a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, byla aplikovatelná ještě vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, podle níž byly posuzovány též předchozí žalobcovy případy. NSS v rozsudku č. j. 5 Ads 60/2026-37 obě právní úpravy obsažené v prováděcích vyhláškách ke stavebním zákonům porovnal. Dospěl k závěru, že požadavky na byt, pokud jde o záchod a koupelnu, jsou formulovány ve vyhlášce z roku 2024 méně přísně než ve vyhlášce z roku 2009. Například se již nevyžaduje, jde-li o jediný záchod v bytě, aby tento nebyl přístupný přímo z pobytové místnosti. Podstatné pro případ žalobce však i s ohledem na předchozí soudní rozhodnutí je, zda se jedná o ucelenou jednotku schopnou plnit samostatně funkci bydlení. To znamená, zda je byt jako celek stavebně uzavřený a zda jeho součástí je záchodová mísa i koupelna, která je ale součástí stavebně technického uspořádání bytu společně s obytnou místností, a nenachází se mimo tento ucelený prostor. Na tomto stěžejním požadavku se vydáním vyhlášky z roku 2024 nic nezměnilo (viz její § 49 odst. 1 a přílohu III). Skutečnost, že některé podklady opatřené správními orgány od stavebního úřadu odkazují na vyhlášku č. 146/2024 Sb. a že se správní orgány k otázce aplikovatelné prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu nevyjádřily, proto sama o sobě nebránila krajskému soudu, aby nosný závěr správních orgánů věcně přezkoumal.

[30] Jak správně podotkl žalobce, k tomu, aby byl pro účely příspěvku na bydlení obydlí prostor považován za byt, není nutná kolaudace tohoto prostoru jako bytu, pokud byl podle stavebního zákona určen k trvalému bydlení.

[31] Soudy v obdobných případech požadují, aby si úřad práce sám opatřil podklady k posouzení, zda žadatel o příspěvek na bydlení bydlí v prostorách, jež naplňují definici bytu. Zároveň nejsou stanoveny konkrétní podklady, které si má úřad práce za tímto účelem shromáždit. NSS doporučil, aby při neexistenci jiného postupu úřad práce vyzval stavební úřad k součinnosti podle § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který je podle stavebního zákona příslušný k vydávání aktů, na jejichž podkladě lze stavby užívat (kolaudačních souhlasů, kolaudačních rozhodnutí), resp. který je obecně příslušným správním orgánem na úseku stavebního řádu (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2020, č. j. 5 Ads 83/2020-23).

[32] Takto v posuzované věci postupoval i úřad práce. Dne 10. 7. 2024 požádal stavební úřad o součinnost pro posouzení, zda žalobcem užívaný prostor naplňuje definici bytu, a následně se zaměstnanci obou úřadů zúčastnili místního šetření dne 6. 8. 2024. Stavební úřad poté ve sdělení ze dne 19. 9. 2024 uvedl, že stavba obsahuje místnost pro bydlení, která však nesplňuje požadavky na trvalé bydlení ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře kvůli chybějícímu hygienickému zázemí spjatému přímo s touto místností. Současně uvedl, že se v objektu nenachází

žádná zkolaudovaná bytová jednotka. Vyjádřil se tedy jak k tomu, zda posuzovaný prostor svým uspořádáním splňuje požadavky na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určen podle stavebního zákona, tak k tomu, zda byl zkolaudován jako byt. Informace KHS ze dne 5. 9. 2024, kterou si stavební úřad opatřil, řešila otázku, zda mohou být místnosti č. 1.08 a 1.09 využívány jako hygienické zázemí žalobce, aniž by tím byly dotčeny hygienické požadavky kladené na stravovací provoz. KHS neposuzovala, zda žalobcem užívaný prostor stavebně technickým uspořádáním a vybavením naplňuje definici bytu.

[33] Záznam z místního šetření KHS ze dne 14. 10. 2024 a navazující aktualizovaná informace KHS ze dne 30. 10. 2024 korigovaly původní závěr KHS potud, že místnosti č. 1.08 a 1.09 nemusí sloužit jako hygienické zázemí personálu stravovacího zařízení, neboť dostatečný počet toalet pro hosty i personál byl zajištěn jinde. Krajský soud stěžovateli vytkl, že nevysvětlil, proč těmto novým podkladům nepřisvědčil. Také u těchto pozdějších podkladů však platí, že se zabývaly požadavky na hygienické zázemí stravovacího provozu a možností žalobce předmětné WC a koupelnu užívat (resp. výlučně užívat). Nezabývaly se tím, zda obytná místnost spolu s hygienickým zázemím tvoří stavebně technicky ucelený a uzavřený prostor naplňující definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[34] V usnesení č. j. 5 Ads 309/2024-39, kde se NSS věnoval žádosti žalobce o příspěvek na bydlení od 1. 1. 2022, uvedl, že je „*zcela zřejmé, že se nejedná o ucelenou jednotku schopnou samostatně sloužit k trvalému bydlení*“, neboť „*neobsahuje záchodovou mísu – ta není součástí stavebně-technického řešení posuzované místnosti, ale je přístupná pouze přes místnosti občanské vybavenosti (zejm. ,VÝČEP‘) či z venku, tj. z prostor přístupných veřejnosti*“. Tento závěr přitom nebyl založen pouze na konkrétním ustanovení tehdy účinné vyhlášky, nýbrž především na tom, že posuzované prostory netvořily ucelenou jednotku schopnou samostatně sloužit k trvalému bydlení. K závěru, že se nejedná o ucelenou jednotku schopnou samostatně sloužit k trvalému bydlení, dospěl NSS i ve svém usnesení č. j. 2 Ads 260/2024-77, a to pro žádost o příspěvek na bydlení od 1. 1. 2024.

[35] NSS v předchozích rozhodnutích skutečně upozornil také na to, že žalobce hygienické zázemí sdílel se zákazníky a personálem provozovny. Vyřešením této jedné výtky se však za situace, kdy se stavebně technické uspořádání prostoru nezměnilo, neodstranil zásadní nedostatek spočívající v tom, že obytná místnost společně se záchodem a koupelnou netvoří stavebně technicky ucelenou jednotku schopnou samostatně plnit funkci bydlení a obytná místnost není s hygienickým zázemím stavebně technicky spjata. Nová nájemní smlouva změnila pouze smluvní režim užívání hygienického zázemí; ze správního spisu ani z tvrzení žalobce neplyne, že by došlo ke změně stavební dispozice místností nebo způsobu jejich vzájemného propojení. Právě z tohoto důvodu se nejedná o místnost uspořádanou, vybavenou a určenou k trvalému bydlení podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[36] Lze odkázat na rozsudek ze dne 15. 2. 2017, č. j. 3 Ads 9/2016-29, ve kterém se NSS zabýval situací, kdy žadatel užíval jednu místnost, přičemž kuchyň se sociálním zařízením se nacházely mimo ni na chodbě. NSS dospěl k závěru, že takové prostory netvoří ucelenou jednotku schopnou samostatně plnit funkci bydlení. Obdobně je tomu i v posuzované věci, neboť žalobce musí při využívání hygienického zázemí procházet prostory vně obytné místnosti, a toto zázemí s ní proto není stavebně technicky spjata.

[37] Tato argumentace je zřetelná i z prvostupňového rozhodnutí v posuzované věci. Úřad práce v něm uvedl, že hygienické zázemí se nachází mimo žalobcem užívanou místnost a je k němu přístup přes chodbu a veřejný prostor pro návštěvníky zařízení nebo zvenčí. Současně poukázal na to, že v samotné obytné místnosti není žádný prostor pro vaření a přípravu jídla ani další běžné vybavení. Z předložených podkladů podle něj tedy neplynulo, že by se v objektu nacházel byt.

pokračování

Dokládaly pouze to, že stravovací provoz splňuje příslušné hygienické požadavky. Úřad práce sice výslovně nerozebral jednotlivá ustanovení nové nájemní smlouvy ze dne 31. 3. 2024, z jeho rozhodnutí je však patrné, že za rozhodující považoval stavební umístění hygienického zázemí mimo obytnou místnost, nikoli pouze okruh osob oprávněných toto zázemí užívat. Na aktualizovanou informaci KHS ze dne 30. 10. 2024 úřad práce reagovat nemohl, neboť prvostupňové rozhodnutí vydal již dne 23. 10. 2024.

[38] V kontextu předchozích soudních rozhodnutí je tak z prvostupňového rozhodnutí dostatečně zřejmé, že správní orgán spatřoval zásadní nedostatek v tom, že obytná místnost společně s hygienickým zázemím netvoří stavebně technicky ucelený celek schopný samostatně plnit funkci bydlení.

[39] Stěžovatel se v napadeném rozhodnutí soustředil především na shrnutí dosavadních řízení, současně však zdůraznil, že se v objektu nenachází soubor místností ani samostatná obytná místnost, které by svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňovaly požadavky na trvalé bydlení a byly k tomuto účelu určeny. V otázce stavebně technického uspořádání odkázal na sdělení stavebního úřadu ze dne 19. 9. 2024 a aproboval závěry prvostupňového rozhodnutí. Vyjádřil se rovněž k záznamu z místního šetření KHS ze dne 14. 10. 2024, o němž uvedl, že na posouzení věci nic nemění, a obecně uzavřel, že odvolací námitky ani předložené podklady neobsahují žádné nové skutečnosti mající vliv na posouzení žádosti. Je pravdou, že stěžovatel se s námitkami žalobce vypořádal stručně a novou nájemní smlouvu ze dne 31. 3. 2024 výslovně nezmínil. Z napadeného rozhodnutí ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím je však seznatelné, že nové podklady považoval za nerozhodné proto, že se týkaly zejména možnosti výlučného užívání hygienického zázemí, nikoli změny nevyhovujícího stavebně technického uspořádání. Takové odůvodnění mohlo být podrobnější, jeho stručnost však nebránila krajskému soudu, aby nosný závěr správních orgánů věcně přezkoumal.

[40] Krajský soud stěžovateli dále vytkl, že se dostatečně nevypořádal se souhlasem stavebního úřadu ze dne 10. 5. 2021 se změnou užívání místnosti z „klubovny“ na „místnost pro bydlení“. S touto otázkou se již rovněž vypořádaly správní orgány potažmo soudy, včetně NSS, který v usnesení č. j. 5 Ads 309/2024-39 s odkazem na sdělení stavebního úřadu z dubna 2024 konstatoval, že „posuzovaná místnost sice splňuje podmínky obytné místnosti“, ale „z toho nelze dovodit nic jiného, než že by místnost byla způsobilá být součástí bytu jakožto obytná místnost“. NSS zde shrnul, že nelze dovozovat, že by stavební úřad tímto vyjádřil názor, že je namístě rezignovat na ostatní požadavky kladené na byt či že by snad měl tyto požadavky za splněné. Souhlas se změnou užívání samotné místnosti na místnost pro bydlení proto není v rozporu s pozdějším závěrem, že tato místnost spolu s hygienickým zázemím netvoří byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Tento závěr je nezávislý na tom, zda se jednotlivé technické požadavky posuzují podle dřívější, či pozdější prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu.

[41] Nová nájemní smlouva ze dne 31. 3. 2024 žalobci smluvně zajišťuje výlučné užívání hygienického zázemí. Z podkladů KHS z října 2024 pak plyne, že toto zázemí není nezbytné pro personál stravovacího provozu, který má hygienické zázemí zajištěno jinde. Žádný z těchto podkladů však nedokládá změnu stavební dispozice prostor ani způsobu přístupu z obytné místnosti k hygienickému zázemí. Tyto podklady proto nic nemění na závěru, že obytná místnost a hygienické zázemí netvoří stavebně technicky ucelenou jednotku schopnou samostatně plnit funkci bydlení.

[42] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby NSS zavázal krajský soud ustanovit znalce, který by věc nezávisle posoudil. NSS v jiné věci sám uvedl vypracování

znaleckého posudku jako příklad toho, jak lze zjistit naplnění definice bytu pro případ, že stavební úřad neposkytne úřadu práce součinnost při posouzení, zda užívaný prostor naplňuje požadavky na „byt“ (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 83/2020-23). Zde se o takový případ nejednalo, neboť stavební úřad úřadu práce součinnost průběžně poskytoval.

[43] Pokud jde o ustanovení znalce v soudním řízení, „*těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, přičemž není úlohou správních soudů provádět složitá dokazování a nabrazovat tak to, co měl již před nimi učinit správní orgán [...] Správnímu soudu přísluší v rámci soudního přezkoumání správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Soudní řízení správní není pokračováním správního řízení. Úloha správního soudu je tak primárně přezkumná, v zásadě se nejedná o soud nalézací, byť je správní soud samozřejmě oprávněn v přiměřeném rozsahu doplnit dokazování provedené správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.)*“ (viz rozsudek NSS ze dne 16. 4. 2015, č. j. 5 Afs 89/2013-29, obdobně viz rozsudek ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 114/2015-36). V tomto případě žalobce kvalifikovaně nezpochybnil závěr, že obytná místnost není spjata s hygienickým zázemím a netvoří s ním ucelenou bytovou jednotku (k opatření potřebných skutkových zjištění postačovalo provedené místní šetření a půdorys stavby), a z toho důvodu NSS neshledává, že by ustanovení znalce krajským soudem bylo nutné k prověření toho, zda závěry správních orgánů obstojí. Pokud žalobce s uvedenými závěry stavebního úřadu nesouhlasil, měl možnost o takový znalecký posudek požádat sám.

[44] Stěžovatel navrhl, aby NSS sám žalobu zamítl. Podle § 110 odst. 2 s. ř. s. může NSS o žalobě sám rozhodnout, pokud byly důvody pro takový postup dány již v řízení před krajským soudem a dosavadní výsledky řízení umožňují o věci rozhodnout. NSS přistupuje k rozhodnutí podle § 110 odst. 2 s. ř. s. zejména tehdy, pokud je skutkový stav dostatečně zjištěn a není třeba dalšího dokazování nebo pokud by krajský soud po vyslovení závazného právního názoru neměl jinou možnost než rozhodnout určitým způsobem (viz rozsudek NSS ze dne 8. 6. 2026, č. j. 7 Azs 82/2026-23). Tak tomu však v posuzované věci není. Krajský soud založil svůj rozsudek na nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, a nezabýval se proto po věcné stránce všemi žalobními body. Dosavadní výsledky řízení tak neumožňují s dostatečnou jistotou uzavřít, že jediným možným výsledkem meritorního přezkumu je zamítnutí žaloby. Je proto namístě, aby se dosud věcně neposouzenými žalobními body zabýval nejprve krajský soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[45] Vzhledem k výše uvedenému NSS v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[46] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2026

L. S.

Mgr. Tomáš Kocourek v. r.
předseda senátu